

II. správa SNB
Analytický odbor

č.j.: CB-0077/151/03-89

V Praze dne 28.7. 1989

[REDAKTOVÁNO]
Výtisk číslo: 1
Přílohy: 3/4

Denní situační zpráva č. 151/89 ze dne 28.7. 1989

K bodu 2a : ē. l
K bodu 2b : ē. 1,3
K bodu 3 : t
K bodu 4 : t

Rozdělování:

ē.1 - DAI VOS
ē.2 - DOKIO
ē.3 - I. ŽMS
ē.4 } ŽMS
ē.5 } ŽMS
ē.6 - s. ?"

Náčelník II. správy SNB
plk. PhDr. Karel VYKYPĚL

Úříloha č. 1. k čí: ČR-0077/151/03-19

- 2 -

Užívák č. 2
Počet listů: 1

K bodu 2b/

Rozdělovník č. 1

Signatář CHARTY 77 Petr POSPÍCHAL položil členu SOLIDARITY poslanci polského Sejmu Zbyszku BUJAKOVÍ při setkání v Praze otázku, jaké jsou perspektivy kontaktů mezi nezávislými prostředími v PLR a ČSSR. BUJAK uvedl: "první krok k tomu je, že se vůbec mohli nyní setkat. Přítomní poslanci Sejmu za SOLIDARITU ví, že jejich povinností je situaci vrátit na úroveň r. 1968. Pokud se jedná o vpád vojsk do Československa, považují to za nemorální. Chtěli by to napravit, využijí k tomu parlamentní půdy. V zahraniční komisi Sejmu je řada aktivistů Polsko - české solidarity. Velkou možnost vidí právě ve změně diplomatického aktivu. Například aby tady v Praze na ZÚ PLR byli skuteční přátele, na které by bylo spolehnutí. To bude úkolem zahraniční komise Sejmu".

Situaci v ČSSR BUJAK komentoval tak, že je nutno, aby zde došlo k rychlejšímu vývoji, aby nezávislí mohli lépe pracovat, prosazovat reformy, demokracii, svobodu a nezávislou kulturu.

Poznatek byl získán dne 27.7. 1989 Pramenem č.2, je pravdivý a při jeho využití v informačním toku FMV je nutno dbát na zachování konspirace Pramene.

Jsou realizována opatření k získání dalších informací o průběhu návštěvy poslanců Sejmu PLR za Solidaritu v ČSSR.

11. odb.

268

K bodu 2a/

Rozdělovník č. 1

Činnost zú Japonska v Praze je nadále zaměřena na získávání informací k vnitropolitické situaci v ČSSR s podstatným důrazem na nelegální struktury. V menším rozsahu se informační činnost orientuje na ekonomické otázky ČSSR, kde však svoji úlohu plní přijíždějící japonské delegace. Širší záběry mají pracovníci japonských sdělovacích prostředků - TV Asahi a Yomiuri Shimbun, kteří pokrývají problematiku ČSSR a okolních socialistických zemí mimo SSSR. Podtextem politické informační činnosti je odhalování vnitřních rozporů v ČSSR a náznaky rozporů, či otevřených rozporů, mezi socialistickými státy.

Dlouhodobě se touto činností zabýrá 2. tajemník zú Japonska v Praze KUBOTA Toyokazu. Jmenovaný projevil aktivní zájem o lednové události v Praze a následující soudní procesy s hlavními iniciátory akcí na Václavském náměstí. Bylo podchyzeno, že soudního projednávání se chtěl osobně účastnit. V této souvislosti využíval vyhodnocování čs. tisku, vysílání BBC a Spieglu. Souběžně KUBOTA věnoval pozornost postojům čs. vedení k situaci v MLR /politické dění, Nagymáros/ a k demonstracím v ČLR. Otevřeně dal najevo, že jej zajímají zejména rozporu mezi jednotlivými socialistickými státy. O orientaci tohoto diplomata svědčí i ta skutečnost, že již koncem května 1989 disponoval poznatků o kádrových změnách ve vedení ČSSR a to konkrétně u osob s. Hrivňáka a s. Juliše, kteří měli přejít do vyšších funkcí. Z poslední doby jsou získány poznatky

o jeho zájmu o dostupné informace k otázce společných podniků se zahraniční kapitálovou účasti v ČSSR, o materiál "Několik vět" a umělce, kteří tento dokument podepsali.

K 2. tajemníkovi KUBOTA byl v dřívější době zjištěn fakt, že se jednorázově v ČSSR sešel s pracovníkem speciálních služeb Japonska. Následující jeho činnost až do současnosti nevykazuje znaky zpravodajské činnosti.

V rámci kádrových změn na ZÚ Japonska v Praze došlo k obměně diplomatů na funkcích rady a 1. tajemníka, od čehož se předpokládala změna koncepce v činnosti ZÚ. Podstatnou aktivitou se prezentoval 1. tajemník IWAI Katsumi, který se i přes počáteční neznalost problematiky ČSSR rychle orientoval na získání přehledu o situaci v naší zemi, zejména však o opozičním hnutí. Snaží se získat informace k Havlovi, k vzniku, činnosti a signatářům Charty 77, k členům dalších nezávislých struktur, k akcím u příležitosti narozenin kardinála Tomáška, k vazbám Charty 77 na polskou Solidaritu, k pamfletu "Několik vět". Další jeho sledovanou oblastí je problematika získávání informací k čs. vedení, k připadným změnám a jejich vztah k progresivnímu či konzervativnímu vývoji. Blíže nespecifikován je zájem o mezinárodní organizace v ČSSR nevyjímaje církevní.

V pozadí této činnosti, které chybí spojitost se snahou sledovat situaci v PLR a MLR, je rada SAKURAI Hiroshi. Podle poznatků sovětských přátel je SAKURAI příslušníkem Správy vyšetřování StB. Dílčí poznatek byl podchycen k zájmu jmenovaného o serioznost materiálu Radia Svobodná Evropa o čs. školství - platy učitelů, situace v učilištích - toxikomanie, propagace fašismu, šikanování.

Názorovou linii japonských diplomatů na situaci v SSSR a ČSSR charakterizuje vyjádření japonského konzula v Leninském gradu NORII ZUMI TATSUSHI při dubnovém pobytu v ČSSR. Konstatoval, že politika Gorbačova nebude mít dlouhého trvání zejména z důvodu nereálnosti přechodu kolchozních podniků na samofinancování. Je otázkou časů kdy zkrachují a tím s. Gorbačov ztratí politické pozice u široké sovětské veřejnosti. Negativně hodnotil situaci v ČSSR rada zú Japonska ve Vídni INAGAWA, který je na styku s MLYNÁŘEM. Přestavba jde v čs. společnosti pomalu, což částečně vychází z faktu, že strana nemá schopnou střední generaci.

V červnu 1989 přicestovala do ČSSR delegace Japonského centra pro mezinárodní informace z oblasti financí vedená TOKAI TOSHIMORU, která jednala na SPK, MZO a SBČ. Dále jednal čs. japonský ekonomický výbor za účasti prezidenta firmy ITOH TOSHIKIHO. V závěru jeho návštěvy v SSR byl založen společný podnik ITOH-MARTIMEX. Jednání proběhla i na úrovni odpovídajících ministerstev. Z těchto jednání vyplývá, že Japonci touto formou získali další informace upřesňující ekonomickou situaci v ČSSR.

Aktivní žurnalistickou činnost na území ČSSR, MLR a PLR provádí děpísovatel japonských novin YOMIURI SHIMBUN akreditovaný v ČSSR se sídlem v PLR IKUMA Mikio a zástupce TV společnosti ASAHI TSURUGAYA Hisashi se sídlem v Praze. V květnu 1989 přicestoval IKUMA do ČSSR v souvislosti s projednáváním podmínečného propuštění z výkonu trestu Václava HAVLA s cílem účastnit se projednávání. Toto mu nebylo umožněno a proto čerpal z materiálů AP. Po propuštění HAVLA se IKUMA pokusil o osobní kontakt na HAVLA v jeho bydlišti, kde byl odmítnut s díky za solidaritu. V následujícím období se účastnil pohřbu NAGYe v MLR a připravoval se na návštěvu Busche v PLR,

současně sledoval situaci v obou zemích. Se zájmem bylo sledováno jednání 14. zasedání ÚV KSČ, současná situace v ČSSR je dle IKUMI konzervativní. TSURUGAYA se zúčastnil s pranajatým štábem čs. TV pohřbu NAGYE v MLR a poté sledoval 2. kolo voleb do nejvyššího zákonodárného sboru v PLR. Připustil i účast v místech odsunu sovětských jednotek z ČSSR /sovětská iniciativa/.

Prostřednictvím čs. novináře se IKUMA sněží získávat poznatky k prohlášení "Několik vět", zejména k postojům HAVLA a co tímto je sledováno.

Ve vztahu k ostatním ZÚ v Praze byl podchycen kontakt 2. tajemníka ZÚ Japonska KUBOTA na později vyhoštěnou diplomatu ZÚ V. Británie Patricii HOLAND, která udržovala spojení na opoziční seskupení v ČSSR. Zde nebyly ani I. S-SNB zjištěny konkrétní zájmy Japonců.

Při rozpracování jsou zjišťována zejména technická opatření prováděná na ZÚ Japonska v Praze přijíždějícími specialisty. Konkrétně je na měsíc září 1989 připravována rekonstrukce elektrosítě, které předcházela podrobná fotodokumentace a proměřování sítě stávající. Jsou přijímána opatření k zamezení dekonspirace operativních prostředků.

Organizační opatření obranného charakteru byla přijata koncem roku 1988 v důsledku signálu, že do ČSSR měla přijet vedoucí frakce japonské teroristické organizace Rudá armáda.

Z uvedených poznatků lze vyvodit, že pro informační činnost jsou na území ČSSR využívány uvedené kategorie Japonců /diplomati, delegace, novináři/, kteří sledováním současného vývoje v ČSSR a vztahů mezi ČSSR a MLR, ČSSR a PLR vytváří podklady pro stanovení trendu vývoje. Tato perspektiva má podstatný vliv na ekonomickou orientaci případného zájmu

Japonska na ČSSR. Konkrétní zpravodajská činnost nebyla podchycena.

Jedná se o tématický rozbor poznatků získaných Pramenem č. 1, 2 a 3 za II. čtvrtletí 1989. Je možno jej využít v informačním toku FMV.

Činnosti pracovníků ZÚ Japonska v Praze je i nadále věnována pozornost.

4. odb.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen/stupeň utajení (svazku) dnem 11. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3
Zákon o ochraně osobních údajů (zákon č. 371/2003 Sb.)

Výtisk číslo: ✓
Počet listů: 1

K bodu 2b/

Rozdělovník č. 1

Připravované akce PARÍŽ 89, věnované 200. výročí Francouzské revoluce bude přítomna i delegace ÚV SSM v počtu 12 osob, proti původně plánovanému počtu 100 osob. Jeden z hlavních organizátorů pan KUCIN, bliže neustanoven, z Francie telefonoval na ÚV SSM a informoval, že na setkání je pozván i A. DUBČEK, kterému již organizátoři zaslali pozvání a letenku do Paříže. Zároveň prosil pracovníky ÚV SSM, aby vyuvinuli úsili a tlak na oficiální orgány v ČSSR, aby byl A. DUBČEK do Paříže puštěn. Informoval i o pozvání dalších představitelů nezávislých struktur z ČSSR na akci PARÍŽ 89, které bliže nespecifikoval.

Poznatek byl získán dne 27.7. 1989 Pramenem č. 1, je hodnocen jako pravdivý a lze jej využít v informačním toku FMV.

11. odb.